

บทที่ 4

ผลการวิจัยวิจารณ์

การศึกษาและรวบรวมข้อมูล เรื่องการบริหารความขัดแย้งของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลจากเจ้าอาวาสวัด ผู้บริหาร ผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ผู้มีส่วนได้เสียและข้าราชการที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์การศึกษาจากเอกสาร และการสนทนากลุ่ม โดยได้แบ่งนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ศึกษาสภาพการณ์ความขัดแย้งระหว่างบุคคลต่อบุคคล สมาชิกภายในครอบครัว ครอบครัวต่อครอบครัว บุคคลต่อ กลุ่ม/ องค์กร กลุ่ม / องค์กรต่อ กลุ่มองค์กร และมูลเหตุของปัญหาของประชาชนและกลุ่มองค์กรชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 3 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 การศึกษาผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งของประชาชนและกลุ่มองค์กรชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจในชุมชน ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม

ส่วนที่ 4 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 การศึกษาแนวทางในการจัดการความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรประชาชนในพื้นที่ที่เกิดจากการเลือกตั้งในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวทางการหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง แนวทางการปรองดอง แนวทางการประนีประนอม การแข่งขันเชิงสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

เพศ

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีผู้ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.12 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.88 ตามลำดับ

อายุ

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีผู้ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมามีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.37 อายุ 31-40 ปี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.24 อายุ 61ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.24 และอายุต่ำกว่า30ปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.15 ตามลำดับ

สถานภาพ

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีผู้ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมามีสถานภาพโสด จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.13 และมีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.62 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีผู้ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.88 รองลงมา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.13 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.50 มีระดับการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.37 และมีระดับการศึกษานุปริญญา จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.12 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาสภาพการณ์ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ต่อบุคคล สมาชิกภายในครอบครัว ครอบครัวต่อครอบครัว บุคคลต่อ กลุ่ม/

องค์กร กลุ่ม / องค์กรต่อ กลุ่มองค์กร และมูลเหตุของปัญหาของ

ประชาชนและกลุ่มองค์กรชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก

อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาสภาพ มูลเหตุของปัญหาความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรในชุมชน จากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาจากเอกสาร และกลุ่มประชากร ประกอบไปด้วย เจ้าอาวาสวัด จำนวน 3 รูป ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก จำนวน 1 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก จำนวน 9 คน กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 9 คน ข้าราชการ จำนวน 3 คน ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 2 คน และผู้นำกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน จำนวน 5 คน เนื่องจากกลุ่มประชากรดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องและมีบทบาทและหน้าที่ในการช่วยจัดการปัญหาความขัดแย้งจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาสภาพการณ์ มูลเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก มีรายละเอียดผลการศึกษาดังต่อไปนี้

สภาพการณ์ความขัดแย้ง

การศึกษาสภาพการณ์และมูลเหตุปัญหาความขัดแย้งจากการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 คน ได้ให้ข้อมูล และสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความขัดแย้งบุคคลต่อบุคคล

จากการศึกษาพบว่า ความขัดแย้งของบุคคลต่อบุคคลที่เกิดจากการเลือกตั้ง คือ ความสัมพันธ์เชิงส่วนตัวระหว่างบุคคลต่อบุคคลลดลง เช่น การพูดคุยกันเหมือนเช่นเดิม การไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานเหมือนเดิม และมีการกล่าวหาว่านิทากันลับหลัง และบางครั้งลูกลามาไปสู่การทะเลาะวิวาท ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำที่เป็นทางการในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “ผู้สมัครเบอร์ 1 เป็นบุคคลที่ตนเองต้องการเลือกเพราะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถแต่บุคคลดังกล่าวไม่ได้สนิทกับตนเอง และบังเอิญผู้สมัครเบอร์ 2 เป็นเพื่อนสนิทของตนแต่เป็นบุคคลที่ไม่มีความรู้ ความสามารถถ้าไม่เลือกก็กลัวเสียเพื่อนจึงยากต่อการตัดสินใจในการเลือก ถึงแม้จะตัดสินใจเลือกเบอร์ 1 ทั่วๆไปไม่ได้เลือกเบอร์ 2 ที่เป็นเพื่อนสนิท เบอร์ 1 ยังเข้าใจตนเองเลือกเบอร์ 2 เพราะเป็นเพื่อนสนิทกันและจะแสดงออกมาโดยการไม่ยอมพูดคุยด้วยทั้งๆที่ความเป็นจริงไม่เป็นอย่างที่เขาคิด ซึ่งความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งของบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปเป็นความขัดแย้งเกิดจากความแตกต่างและเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการรู้ของเราและการรู้ของเขากันที่ต่างกันในเรื่องบุคลิกภาพหรือความคิดเห็นระหว่างบุคคลในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเหล็กอำเภอแม่แตงจังหวัดเชียงใหม่”

จะเห็นได้ว่าลักษณะความขัดแย้งระหว่างบุคคลต่อบุคคล นั้นก่อเกิดจากการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ความขัดแย้งที่มีต้นเหตุมาจากการเลือกตั้งนี้ทำให้บุคคลหลายบุคคลที่อดีตเคยเป็นเพื่อนกันกลับไม่สนใจกัน ทะเลาะซึ่งกันและกัน ส่งผลต่อการทำงานในภาพรวมในการทำงานเพื่อส่วนรวม ตลอดจนส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันในชุมชนของคนในตำบลห้วยเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ด้วย

ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่าความขัดแย้งที่เกิดในสมาชิกในครอบครัวมีลักษณะของแนวความคิดในการตัดสินใจสนับสนุนและการตัดสินใจเลือกผู้สมัครไม่ตรงกัน จึงเกิดความเห็นที่แตกต่าง เช่น พ่อเลือกเบอร์ 1 แม่เลือกเบอร์ 2 อาเลือกเบอร์ 3 เป็นต้น จากความคิดเห็นที่แตกต่างก่อให้เกิดความขัดแย้งเชิงการเมืองขึ้นในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียท่านหนึ่ง ที่กล่าวว่า “ความขัดแย้งของสมาชิกในครัวเรือน เป็นลักษณะความขัดแย้งภายในตัวบุคคลของสมาชิกภายในครัวเรือนเป็นลักษณะความขัดแย้งภายในตัวบุคคลของสมาชิกภายในครัวเรือนซึ่งเป็นความขัดแย้งที่จะต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งส่วนมากจะเกิดจากการที่ต้องการจะบรรลุเป้าหมายของแต่ละคนของสมาชิกภายในครัวเรือนตัวอย่างเช่น เพื่อนสนิทของสามีสมัครได้เบอร์ 1 และญาติของทางภรรยาสมัครได้เบอร์ 2 จะทำให้เกิดการโต้เถียงกันภายในครัวเรือนเพราะแต่ละฝ่ายต้องการที่จะโน้มน้าวและหาเหตุผลเพื่อให้สมาชิกในครัวเรือนทำการเลือกตั้งฝ่ายที่สนับสนุน ไม่สามารถหาข้อตกลงกันได้จึงทำให้เกิดปัญหาการโต้เถียงบ้าง”

อีกทั้งได้สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของข้าราชการท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “ครัวเรือนต้องแตกแยกกันหรือบางครัวเรือนในระหว่างช่วงเวลาหาเสียงสมาชิกในครัวเรือนจะไม่ยอมพูดคุยกันและลดทำกิจกรรมต่างๆ ในครัวเรือนร่วมกันแต่พอหลังเสร็จจากการเลือกตั้งเหตุการณ์ต่างๆ ก็กลับสู่ภาวะปกติมีการพูดคุยและทำกิจกรรมต่างๆ ในครัวเรือนร่วมกันเหมือนปกติในช่วงระหว่างก่อนและหลังเลือกตั้งแต่มีบ้างในลักษณะถกเถียงเล็กๆ น้อยๆ ของสมาชิกในครัวเรือน บางครั้งเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่เพราะต่างฝ่ายต่างก็เชียร์คนที่ชื่นชอบ พอผลการเลือกตั้งออกมาก็เจ็บ และเหตุการณ์ที่ถกเถียงกันก็ยุติลง ลักษณะนี้เป็นความขัดแย้งที่มีเป้าหมายสองอย่างที่พอใจเท่าๆ กัน แต่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เบอร์หนึ่งเป็นเพื่อนสนิทของสามีสำหรับเบอร์สอง เป็นญาติของตนเองทั้งๆ ที่ความจริงต้องการเลือกเบอร์สอง แต่เงื่อนไขกำหนดให้เลือกเพียงเบอร์เดียวและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นของสมาชิกในครัวเรือนเป็นลักษณะความขัดแย้งที่ไม่ค่อยเปิดเผยไม่ค่อยรุนแรง”

จากการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าสภาพการณ์ความขัดแย้งของสมาชิกในครัวเรือนซึ่งเป็นความขัดแย้งของระดับบุคคล ซึ่งมีทั้งความขัดแย้งในตัวบุคคลเอง เป็นความขัดแย้งระหว่างความคิดเชิงเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติผู้สมัครขั้นสุดท้ายเป็นไปเพื่อไม่ให้เกิด ความขัดแย้งกับบุคคลใกล้ชิดซึ่งเป็นความขัดแย้งครอบครัวต่อครอบครัว

ความขัดแย้งระหว่างครอบครัวต่อครอบครัว

จากการศึกษาความขัดแย้งระหว่างครอบครัวต่อครอบครัว พบว่าครอบครัวที่เป็นเพื่อนบ้านและครอบครัวที่เป็นเครือญาติที่มีนามสกุลเดียวกันไม่พูดคุยกัน ไม่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน และจนถึงขั้นไม่ไปมาหาสู่ซึ่งกันและกัน ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่ง ที่กล่าวว่า “ครอบครัวเครือญาติผู้สมัครเบอร์หนึ่งครอบครัวหนึ่งไปสนับสนุนผู้สมัครเบอร์สอง และครอบครัวเครือญาติอื่นๆของเบอร์หนึ่ง และครอบครัวของเบอร์หนึ่งจะตัดความเป็นพี่เป็นน้องจะไม่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลในเรื่องต่างๆ จนทำให้เกิดปัญหาทะเลาะวิวาทระหว่างเครือญาติเกิดขึ้น และสภาพการณ์ความขัดแย้งความคิดเห็นเกิดจากความคิดเห็นของแต่ละครอบครัวที่มีต่อคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วมาสู่ความรู้สึกชอบไม่ชอบซึ่งแสดงออกมาเป็นการโต้แย้งหรือสนับสนุน อย่างไรก็ตามภายหลังการเลือกตั้งยังคงปรากฏสภาพการณ์ ความขัดแย้ง อยู่คือ การที่ไม่มาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ครอบครัวเดิมที่เคยเป็นญาติมิตรสนิทกัน กลับไม่พูดคุยพบปะกันเหมือนในอดีต ความสัมพันธ์กลายเป็นความสัมพันธ์ที่ห่างเหิน จนไม่สามารถประสานกันได้สนิทดังในอดีต ที่เคยเป็นญาติพี่น้องที่รักใคร่กัน”

จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ความขัดแย้งที่เกิดจากการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลจี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ได้ทำให้เกิดความขัดแย้งที่ร้ายลึกจนทำให้ครอบครัว ญาติมิตรที่รักกันมาในอดีตกลับต้องมาทะเลาะกันเพราะเรื่องความคิดเห็นทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ไม่เหมือนกัน กลายเป็นปมปัญหาที่ยากจะแก้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวที่เป็นเครือญาติกันนั่นเอง

ความขัดแย้งบุคคลต่อกลุ่มองค์กร

ผลการวิจัยพบว่า เกิดการต่อต้านและไม่ยอมรับกลุ่มของบุคคล ซึ่งนำมาสู่ความขัดแย้งของกลุ่ม ความขัดแย้งเกิดจากการที่ประธานกลุ่มหรือองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลจี้เหล็ก มีการวางตัวไม่เป็นกลางเข้าไปสนับสนุนและเป็นผู้ดำเนินการหาเสียงให้ผู้สมัครรับการเลือกตั้งเบอร์ใดเบอร์หนึ่ง ทำให้สมาชิกในกลุ่มองค์กรที่ไม่สนับสนุนจึงทำให้เกิดความไม่พอใจและสมาชิกบางส่วนต้องลาออกจากการเป็นสมาชิก ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มลดลงดังทำให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาในตำบลจี้เหล็ก มีสมาชิกทั้งหมด 200 กว่าคนพอมีการเลือกตั้งผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์กรการบริหารส่วนตำบลจี้เหล็กเกิดขึ้น ประธานกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนา ไม่วางตัวเป็นกลางไปสนับสนุนและไปหาเสียง

ให้กับผู้สมัครเลือกตั้งเบอร์หนึ่ง สมาชิกบางคนในกลุ่มไม่พอใจที่ทำตัวไม่เป็นกลางของประธานกลุ่ม สมาชิกจึงรวมกันลาออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนา ทำให้สมาชิกเหลือไม่เพียงพอต่อการที่จะไปสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ” สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “สมาชิกภายในกลุ่มที่ลาออกมารวมกันตั้งกลุ่มใหม่และใช้ชื่อใหม่ขึ้นมาคือ กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ตำบลชีเหล็กเพื่อและในที่สุดกลุ่มเดิมก็ยุบลงเนื่องจากสมาชิกภายในกลุ่มมีไม่เพียงพอในการจัดทำกิจกรรมต่างๆถึงแม้จะปิดประกาศและประชาสัมพันธ์ในการรับสมัครให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกก็ไม่ค่อยมีสมาชิกรายใดสนใจที่จะเข้ามาเพิ่มเป็นสมาชิกรายใหม่ จะไม่ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่กลุ่มจัดหรือทำกิจกรรมนั้นๆ ทั้งๆที่กิจกรรมจัดมาอย่างต่อเนื่องได้หลายปี พอมีเหตุการณ์เลือกตั้งขึ้นมาเมื่อไหร่ กิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มในหมู่บ้านจะไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิก เช่นกิจกรรมปลูกวันแม่เกี่ยววันพ่อเป็นกิจกรรมที่กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาในองค์การบริหารส่วนตำบลชีเหล็กจัดขึ้นทุกปี แต่พอมาปี 2552 นี้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นประธานกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาวางตัวไม่เป็นกลางสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกในกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกจำนวนมากพอถึงฤดูกาลจัดกิจกรรม ไม่มีสมาชิกรายใดและบุคคลอื่นไม่ให้ความร่วมมือผลการจัดการออกมาจึงล้มเหลวไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ปรากฏการณ์ของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลต่อกลุ่มองค์กรคือการไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆของกลุ่ม”

จากผลวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า จากปัญหาการวางตัวไม่เป็นกลางของบุคคลในกลุ่มองค์กรชุมชนนั้นเป็นฉนวนต้นเหตุของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มองค์กรชุมชน ซึ่งทั้งหมดก็ล้วนแต่เกิดมาจากความคิดเห็นทางการเมืองในการจะเลือกผู้สมัครในการเลือกตั้งท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลชีเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะความขัดแย้งกลุ่มองค์กรต่อกลุ่มองค์กร

ผลการวิจัยพบว่า ไม่เกิดการบูรณาการภายในชุมชน เพราะบางกลุ่มไม่ ไปสังกัดหรือได้รับการสนับสนุนจากบางกลุ่ม โดยเฉพาะทางด้านการเงิน ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มองค์กรกับกลุ่มองค์กร เห็นได้ชัดเจนจากกรณีการแย่งชิงอำนาจกันเพื่อเข้ามาสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชีเหล็กซึ่งผู้สมัครเบอร์ที่หนึ่ง มาจากกลุ่มองค์กรด้านปกครองคือมาจากอดีตผู้ใหญ่บ้านและเบอร์ที่สองมาจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคือเป็นอดีตนายกที่ได้รับการสมัครเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมากลุ่มของกองเชียร์แต่ละกลุ่มต่างพยายามที่จะหาเหตุผลให้ฝ่ายของตนเองได้รับการเลือกตั้งแต่ละฝ่ายจึงพยายามทำทุกวิถีทางให้ฝ่ายตนเองได้รับชัยชนะดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำที่เป็น

ทางกรในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “การพูดจาใส่ร้ายว่าฝ่ายตรงกันข้ามของตนเองใช้เงินซื้อเสียงบ้าง และถ้าราษฎรมอบอำนาจให้แล้วจะใช้อำนาจไปในทางที่ผิดจะเข้าไปโกงกิน และการไม่ยอมรับผลการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งฝ่ายที่ไม่ได้รับเลือกบางคนและที่มาจากกลุ่มองค์กรด้านปกครองได้ดำเนินตามสิทธิ์ทางกฎหมายเลือกตั้งโดยจะกระทำการยื่นร้องเรียน ไปที่คณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดเพื่อจับความผิดของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งบางครั้งการให้ข้อมูลในการยื่นร้องเรียนมีทั้งข้อมูลจริงและข้อมูลที่เป็นเท็จทำให้ปัญหาความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้นและทางกลุ่มองค์กรด้านการปกครองจะไม่ให้ความร่วมมือต่างๆเวลาทางองค์กรปกครองท้องถิ่นมีกิจกรรมต่างๆ” เช่นเดียวกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำที่เป็นทางการในชุมชนท่านหนึ่ง ที่กล่าวว่า “ปัญหาดังกล่าวกลายเป็นปัญหาที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลชี้หลักประสบอยู่และที่ปรากฏชัดเจนอีกประเด็นหนึ่ง คือ การที่กลุ่มผู้สนับสนุนสมาชิกสภาที่มีจำนวนผู้สมัครจำนวนมากในแต่ละหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลชี้หลักซึ่งกลุ่มองค์กรแต่ละกลุ่มจะส่งสมาชิกในกลุ่มไปสมัครบางพื้นที่มีถึงหก เจ็ด คน ยิ่งแบ่งควมมากเท่าไรความขัดแย้งก็เพิ่มมากขึ้น” สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “กลุ่มอาสาสมัครสาธารณะสุขส่งคนไปสมัครเบอร์1 เบอร์2 มาจากกลุ่มสตรีและแม่บ้าน เบอร์3มาจากกลุ่มเยาวชน เบอร์4 มาจากกลุ่มพ่อบ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน เบอร์5 มาจากกลุ่มผู้สูงอายุ แต่ละกลุ่มพยายามเชิญคนที่ตนเองสนับสนุนแสดงออกอย่างชัดเจน เวลาจัดงานหรือกิจกรรมที่แต่ละหมู่บ้านจัดเพื่อหาเงินกองทุนเข้าหมู่บ้าน ถ้าปีไหนกลุ่มไหนเป็นเจ้าภาพหลักจัดงาน กลุ่มต่างๆจะไม่ให้ความร่วมมือต่างๆที่วัตถุประสงค์ในการจัดงานเพื่อหาเงินสมทบก่อสร้างและพัฒนาสิ่งต่างๆในหมู่บ้าน ตัวอย่างเช่นถ้ากลุ่มพ่อบ้านเป็นเจ้าภาพหลัก แม่บ้านจะไม่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในด้านการบริการ เรื่องจัดทำอาหารพ่อบ้านต้องไปจ้างหรือเหมากลุ่มแม่บ้านอื่นมาทำให แต่ถ้าปีไหนแม่บ้านเป็นเจ้าภาพหลัก กลุ่มพ่อบ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านก็จะไม่ให้ความช่วยเหลือ แม่บ้านต้องจ้างกลุ่มพ่อบ้านและแรงงานนอกหมู่บ้านมาเตรียมสถานที่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความขัดแย้งระหว่างกลุ่มองค์กรต่อกลุ่มองค์กรมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นและลักษณะการแสดงออก สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของเจ้าอาวาสวัดท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “การไม่ให้ความร่วมมือต่างๆกับกลุ่มหรือฝ่ายที่สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ฝ่ายตรงกันข้ามกับกลุ่มตนและจะแสดงออกในลักษณะกลุ่มคนตามเขตพื้นที่อยู่อาศัยได้แก่กลุ่มคนตามป๊อกที่อยู่อาศัย และเขตพื้นที่ในหรือนอกหมู่บ้านจะสังเกตและปรากฏชัดเจนจากเวลาป๊อกไหนมีคนตายอีกป๊อกหนึ่งจะไม่ไปช่วยถ้าสนับสนุนผู้สมัครคนละฝ่ายพื้นที่ใครพื้นที่มันแม่บ้านก็ไม่ไปช่วยกันทำอาหารเลี้ยงแขกเจ้าภาพต้องสั่งอาหารเป็นหัวมาเลี้ยงแขกแทนแต่ถ้างานวัดจะมาช่วยกันหมด การจัดงานก็เหมือนกันเมื่อก่อนจ้างลูกหลานคนใน

หมู่บ้าน มาทำงานเดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว ไปจ้างคนข้างนอกบ้านมาทำงานหรือไม่คนในหมู่บ้าน ไม่ยอมรับงานถ้าเป็นคนละกลุ่ม”

จากผลวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ความขัดแย้งที่เกิดจากการเลือกตั้งท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ได้ทำให้เกิดความขัดแย้งที่ร้ายลึกจนกระทั่งทำให้กลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ เกิดการทะเลาะและขัดแย้งกัน ดังตัวอย่างที่เห็นจากการสัมภาษณ์ ซึ่งเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้น ได้ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นงานใหญ่ที่ทางราชการจัด หรือแม้แต่งานเล็กอย่างงานศพ ก็ไม่มีภาคส่วนใดให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับประชาชนในตำบลห้วยเหล็กที่มีผลมาจากการเลือกตั้งท้องถิ่น จึงเป็นปัญหาที่ควรแก้ไขให้ได้ และต้องประสานความสัมพันธ์ให้ทุกกลุ่ม ทุกองค์กร ทุกคนในตำบลกลับมารักสามัคคีกันเหมือนเช่นในอดีต

มูลเหตุของปัญหา

จากสภาพการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น มูลเหตุของปัญหาความขัดแย้งที่แท้จริงของความขัดแย้ง คือ การขัดผลประโยชน์ซึ่งกันและกันของกลุ่มการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และการต้องการได้มาซึ่งอำนาจหน้าที่ เกียรติยศ ของผู้สมัครแต่ละฝ่าย จึงนำมาสู่กระบวนการต่างเพื่อการได้มา จนนำมาสู่ความขัดแย้งของคนในชุมชน ในที่สุด ที่เริ่มตั้งแต่ความขัดแย้งในระดับบุคคลต่อบุคคล ระดับในครอบครัว ครอบครัวต่อครอบครัว ไปจนถึงระดับกลุ่มองค์กรต่อกลุ่มองค์กร ซึ่งสามารถแจกแจงรายละเอียดได้ดังนี้

ด้านข้อมูลข่าวสารทางกรเมือง/การเลือกตั้ง

จากการศึกษาพบว่า การได้รับข้อมูลของประชาชนไม่ทั่วถึงเพียงพอ คาดเคลื่อนไม่เป็นจริง เพราะหน่วยงาน องค์กร กลุ่มการเมือง ไม่ให้ความสำคัญต่อการให้ข้อมูล การปฏิสัมพันธ์ที่เป็นเหตุของความขัดแย้งคือการสื่อสารข้อมูลข่าวสารที่ไม่ดีและไม่มีคุณภาพและจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดทั้งในแง่ของสาระและเจตนาของผู้ส่งสารเกี่ยวกับข้อมูลประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง และไม่ให้ความเป็นธรรม กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเหล็ก และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเหล็กอย่างเป็นธรรมทุกคน ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำที่เป็นทางการในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “การ

ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้านทางองค์การบริหารส่วนตำบลชี้แจงให้จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ต่างๆเกี่ยวกับการรับสมัครเลือกโดยกำหนด วัน เวลา และคุณสมบัติชัดเจนครบถ้วนแล้วนำไปให้ประชาสัมพันธ์แต่ละหมู่บ้านทำการประกาศและประชาสัมพันธ์หากหมู่บ้านไหนประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านบุคคลใดบุคคลหนึ่งบุคคลนั้นจะได้รับข้อมูลข่าวสารก่อนและมีการเตรียมตัวล่วงหน้าไว้ก่อนซึ่งเป็นการได้เปรียบของคู่แข่งและประชาสัมพันธ์หมู่บ้านจะทำการประชาสัมพันธ์ 2 วันสุดท้ายที่จะเริ่มประกาศรับสมัครแม้แต่เอกสารที่จะนำมากรอกสมัครผู้สมัครนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลชี้แจงให้ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของข้าราชการท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “ผู้สมัครที่เคยเป็นอดีตนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลชี้แจงให้ ในสมัยที่ผ่านมา จะปิดรับแล้วนำมากรอกไว้ล่วงหน้าในเย็นวันก่อนที่จะทำการรับสมัครหลังจากหน่วยงานปิดทำการ รวมทั้งการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนโยบาย คุณสมบัติของผู้สมัครของแต่ละคนบางครั้งผู้สนับสนุนฝ่ายตรงข้ามจะพูดใส่ร้ายและบิดเบือนข้อเท็จจริง ทำให้เกิดการเข้าใจผิดและเป็นสาเหตุของการทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง”

จากการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นจริง และการสร้างความบิดเบือนของข้อมูลที่ส่งมาให้แก่ประชาชนทั่วไปจึงทำให้เกิดความไม่เข้าใจ และการเข้าใจผิด และกลายเป็นมูลเหตุของความขัดแย้งที่เกิดจากกระบวนการเลือกตั้งในที่สุด

ทัศนคติต่อกลุ่มการเมือง

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ทัศนคติที่ประชาชนมีต่อการเมืองนั้น ประชาชนเองมองการเมืองตั้งแต่ระดับประเทศมาสู่ระดับท้องถิ่น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนท่านหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ในการมองการเมืองนั้นเราต้องมองในระดับประเทศลงมาสู่ระดับท้องถิ่น เพราะว่าการเมืองในระดับประเทศนั้นจะเป็นตัวแบบในการเมืองในระดับท้องถิ่น หากว่าการเมืองในเรื่องการเลือกในระดับประเทศยังมีการทุจริตการเลือกตั้ง การเมืองในระดับท้องถิ่นย่อมมีการทุจริตได้เช่นกัน ซึ่งในเชิงกระบวนการนั้นการทุจริตก็ย่อมขึ้นอยู่กับบริบทของที่นั้นๆ ส่วนในเรื่องของความขัดแย้งที่เกิดจากการเมืองในถ้ามองในระดับประเทศแน่นอนว่ามีความขัดแย้งที่รุนแรง ซึ่งมีสาเหตุของความขัดแย้งมาจากการขัดกันเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง การเมืองในระดับเป็นแบบนี้แน่นอนว่าการเมืองในระดับท้องถิ่นจึงหนีไม่พ้นเรื่องความขัดแย้งที่เกิดจากการเลือกตั้ง” และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “การพบปะกับประชาชนเพราะเห็นว่ในงานต่างๆและได้รับการช่วยเหลือจากนักการเมืองท้องถิ่นและตรงกันข้ามกับกลุ่มประชาชนไม่สนใจการเมือง ทั้งนี้เพราะเห็นว่าหน้าที่ของนักการเมืองไม่ใช่เพียง

เฉพาะพบปะกับประชาชนหรือให้ความช่วยเหลือเล็กน้อยๆแต่ควรจะมีบทบาททางด้านนโยบายหรือกิจกรรมทางการเมือง การมองทัศนคติที่ต่างกันของประชาชนจึงเป็นข้อมูลเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง” และสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้นำที่เป็นทางการในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “ทัศนคติของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็ก ในด้านคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มการเมืองพบว่าประชาชนที่สนใจทางการเมืองและไม่สนใจทางการเมืองมองว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นมีคุณภาพ จริยธรรมนคดียุติธรรม ซึ่งเกิดมาจากความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นก็มีผลงานในการบริหารงานให้เห็นอย่างต่อเนื่องและมีน้ำใจกับประชาชนทุกอาชีพ”

จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าโดยทั่วไปแล้วทัศนคติที่ประชาชนมีต่อกลุ่มทางการเมืองในเรื่องของการเลือกตั้งทั้งในระดับใหญ่ในระดับประเทศ ลงมาจะระดับเล็กอย่างการเมืองท้องถิ่นประชาชนมองว่าการเมืองการเลือกตั้งนั้นมีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการเลือกตั้งที่มีผลกระทบต่อความขัดแย้งทางการเมืองของบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งโดยทั่วไปแล้วประชาชนจะมองว่าการเลือกตั้งเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับประเทศ หรือแม้แต่ว่าระดับท้องถิ่นก็ตาม ดังนั้นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็กจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย แต่ที่แตกต่างคือความรุนแรงที่เกิดจากความขัดแย้งนั้นมีระดับความรุนแรงมาก จนส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็กในปัจจุบัน

ผลประโยชน์ต่างตอบแทน

จากการศึกษาการวิจัยพบว่า ลักษณะของการให้และการได้รับผลประโยชน์จากนักการเมือง กลุ่มการเมือง ในการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็กจะเป็นในรูปแบบของกระบวนการให้ผลประโยชน์เชิงแอบแฝง ซึ่งอาจไม่ใช่ได้ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนในรูปแบบตัวเงินหรือสิ่งของแต่เป็นในรูปแบบการเอื้อประโยชน์ในการดำเนินการต่างๆ ที่ต้องผ่านการใช้อำนาจของผู้สมัครหรือนักการเมือง ซึ่งเห็นได้ชัดเจน เช่น การที่ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่สนับสนุนและผู้ช่วยเหลือให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้ขอช่วยเหลือในด้านต่างๆ ดังคำให้สัมภาษณ์ของข้าราชการท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งแล้วมีอำนาจหน้าที่ได้เข้าไปบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็กแล้วจะขอฝากบุตรหลานเข้าไปทำงานในองค์กรรวมทั้งก่อสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ให้ผู้สมัครก็ตกปากรับคำมั่นสัญญาไว้ พอผลการเลือกตั้งออกมาผู้สมัครก็ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ ส่งผลต่อกลุ่มประชาชนที่ไปสนับสนุน

ฝ่ายตรงกันข้ามจะไม่ได้รับการช่วยเหลือ นโยบายจะต่อต้านกลุ่มพวกพ้องกันตลอดจนถึงถูกจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบล” สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “บางคนที่มีผู้ปกครองไปสนับสนุน ฝ่ายตรงกันข้ามต้องถูกเลิกจ้างโดยการอ้างว่าหมดสัญญาจ้างไม่ผ่านประเมินงาน และไม่สามารถทำสัญญาจ้างต่อได้ ทั้งที่ข้อเท็จจริงไม่เป็นเช่นนั้นความขัดแย้งที่เกิดจากมูลเหตุดังกล่าวจะเป็นความขัดแย้งช่วงหลังจากการเลือกตั้ง”

จากการได้รับผลประโยชน์จากการเลือกตั้งจึงทำให้เกิดความเห็นก่อนผลประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์ที่ได้จึงเกิดการแก่งแย่ง ช่วงชิงผลประโยชน์ จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในตำบล และแพร่กระจายฝังลึกจนเป็นปัญหาความขัดแย้งเรื้อรังในที่สุด

ด้านระบบอุปถัมภ์

จากการศึกษาการวิจัยพบว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นระบบที่มีลักษณะการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างญาติพี่น้อง หรือกลุ่มก้อนกันเอง เป็นระบบที่ฝังรากลึกอยู่กับสังคมไทยมาช้านาน ซึ่งเห็นได้จากการระการการเมืองในระดับประเทศที่มีการช่วยเหลือกลุ่มเดียวกันในการดำเนินงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรับคนเข้างานในระดับประเทศก็ยังคงมีการฝากลูกหลานเข้าไปทำงาน การช่วยเหลือกันในการทำโครงการต่างๆ หรือการอนุมัติโครงการ ก็เป็นการช่วยเหลือต่างตอบแทนในรูปแบบของสังคมอุปถัมภ์ จากการที่สังคมไทยมีการฝังรากลึกของระบบนี้มาช้านานจึงส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศในรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ได้นำเอาระบบหรือวัฒนธรรมการอุปถัมภ์มาเป็นเครื่องมือในการบริหาร และการให้ได้มาซึ่งอำนาจ และผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นการรับคนเข้าทำงานที่ต้องเป็นเครือญาติ หรือต้องรู้จักกับนักการเมืองท้องถิ่น การวางรากฐานกำลังคนในการบริหารที่มีเครือญาติเป็นบุคคลกรในการทำงาน เป็นต้น ระบบอุปถัมภ์จึงกลายเป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของประชาชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ดังกรณีศึกษา การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของผู้สมัครจะเป็นเพียงกลุ่มเล็กๆ ในขณะที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ต้องแบกรับภาระ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำที่เป็นทางการในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “การที่ผู้ประกอบการทำทรายแห่งหนึ่ง ในพื้นที่สนับสนุนงบประมาณให้ผู้สมัครกลุ่มหนึ่งที่เป็นอดีตนายการบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ ในการหาเสียงช่วงเลือกตั้ง พอผลเลือกตั้งออกมาผู้สมัครคนดังกล่าวได้มาเป็นผู้บริหารและช่วงเวลาเดียวกันสัญญาของผู้ประกอบการได้หมดระยะเวลาทางผู้ประกอบการได้ทำหนังสือเข้ามาเพื่อขอต่ออายุใบอนุญาตการประกอบการขุดทรายทางผู้บริหารได้ออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการไปโดยไม่มีการทำประชาคม ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการจึงทำให้เกิด

ปัญหาความขัดแย้งขึ้น เพราะประชาชนในพื้นที่ไม่ต้องการให้ผู้ประกอบการดำเนินการต่อ เพราะประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบคือ บ่อน้ำในหมู่บ้านแห้ง คอสะพานชำรุด และเสียงจากเครื่องจักรกลเวลาทำงาน ดังมาก และรบกวนประชาชนพื้นที่ใกล้เคียง ทางผู้บริหารที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งเกรงใจผู้บริหารมากทั้งนี้เพราะเคยมีพระคุณที่เคยช่วยเหลืองบประมาณในคอนหาเสียง” สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “ผู้บริหารบุคคลดังกล่าวมีการแต่งตั้งคณะผู้บริหารไว้แต่ไม่เป็นทางการพอผลการเลือกตั้งออกมาผู้บริหารบุคคลดังกล่าวเปลี่ยนคณะผู้บริหารใหม่โดยการแต่งตั้งบุคคลที่เป็นญาติพี่น้อง ของคนที่เคยช่วยเหลือผู้บริหารที่ได้รับเลือกในด้านการเงินมาตลอดเวลาทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระดับบุคคลกับบุคคลขึ้นภายหลังจากการเลือกตั้งท้องถิ่น”

จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ความขัดแย้งที่เกิดมาจากการเลือกตั้งท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักเหล็กนั้น มีต้นเหตุมาจากการต้องการได้มาซึ่งผลประโยชน์ และการได้มาซึ่งอำนาจ อันนำไปสู่การช่วยเหลือพวกพ้องหลังการเลือกตั้ง เป็นการช่วยเหลือบนระบบของการอุปถัมภ์ เพื่อสร้างโครงสร้างการบริหารเพื่อผลประโยชน์อื่นๆ และการเลือกตั้งเองก็เป็นการช่วยเหลือของคนในกลุ่ม การช่วยเหลือจึงเป็นการช่วยเหลือต่างตอบแทนที่เป็นพื้นฐานของระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น หรือระดับประเทศ

ส่วนที่ 3 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาผลกระทบความขัดแย้ง ของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนที่เกิดจากการเลือกตั้งท้องถิ่น

จากการศึกษาผลกระทบของปัญหาความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลักเหล็ก ศึกษาจากเอกสารและกลุ่มประชากรทั้งหมด 32 คน ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม

ด้านการเมือง

ข้อดี จากศึกษาวิจัยพบว่าผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน ด้านการเมือง คือ ประชาชนมีการสนใจและตื่นตัวในการออกมาใช้สิทธิมาก ดังคำให้สัมภาษณ์ของข้าราชการท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “ต่างฝ่ายต่างอยากให้ฝ่ายของตัวเองได้ชนะผลการเลือกตั้งจึงมีการประชาสัมพันธ์และระดมคนของตัวเองมาใช้สิทธิให้มากที่สุด ถึงแม้ว่าจะอยู่ต่างถิ่นต่างจังหวัดก็ตาม ซึ่งต่างจากการเลือกตั้งอย่างอื่น ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นประชาชนมาใช้

สิทธิเลือกตั้งประมาณ ร้อยละแปดสิบขึ้นไป ซึ่งต่างกับการเลือกตั้งอย่างอื่น เช่น การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาจังหวัด ประชาชนจะมาใช้สิทธิประมาณ ร้อยละห้าสิบเอ็ด ห้าสิบสองเท่านั้น เช่นเดียว การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจี้เหล็ก จะมีประชาชนมาใช้สิทธิทั้งหมดประมาณร้อยละ ห้าสิบเอ็ด ห้าสิบสอง ระดับอื่นประชาชนไม่ค่อยสนใจในการออกมาใช้สิทธิและเพื่อการเลือกตั้ง อาจเป็นเพราะการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นเรื่องใกล้ตัว” หากจะมองอีกมิติหนึ่งคือความขัดแย้งของประชาชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น เป็นการส่งผลในด้านการเพิ่มการซื้อสิทธิขายเสียงของประชาชนเพิ่มมากขึ้นถึงแม้ลักษณะการซื้อสิทธิขายเสียงที่ไม่ใช่เป็นตัวเงินแต่เป็นรูปแบบของผลประโยชน์ต่างตอบแทน สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “ในการเลือกตั้งนั้นต่างฝ่ายต่างต้องการที่จะชนะจะส่งผลให้ประชาชนเพื่อการเลือกตั้งอื่นๆ ก็ได้ในอนาคต และจะไม่มีคนไปใช้สิทธิเพิ่มขึ้นก็ได้ เพราะประชาชนเริ่มมองเห็นแล้วว่าการเลือกตั้งท้องถิ่น ไม่ต่างกับระดับอื่นเป็นการช่วงชิงอำนาจกันเพื่อที่จะได้อำนาจมาใช้ในการเอื้อผลประโยชน์ ให้ตนเองพี่น้อง เครือญาติเดียวกัน”

ข้อเสีย จากศึกษาวิจัยพบว่าผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งประชาชน กลุ่มองค์กรในชุมชน ด้านการเมือง คือ เมื่อเกิดการแข่งขันทางการเมือง ความต้องการได้มาซึ่งชัยชนะจากการเลือกตั้ง ทำให้เกิดการทุจริตในการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการต่างๆ การเข้ามาของกลุ่มก้อนทางการเมืองระดับใหญ่ก็เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้สนับสนุนในด้านต้นทุนการเลือกตั้ง เกิดเป็นกระบวนการซื้อผลประโยชน์ ชื้อคน ที่จะได้เป็นผู้ชนะในการเลือกตั้ง จึงทำให้การเมืองการเลือกตั้งกลายเป็นเรื่องที่ไม่ดีในสายตาประชาชน ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำชุมชนท่านหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ก่อนมีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจี้เหล็กนั้นได้มีกลุ่มบุคคลเข้ามาติดต่อทาบทามบุคคลที่จะลงสมัครในการจะเข้ามาเป็นผู้สนับสนุนในการลงสมัครเลือกตั้ง ซึ่งในการลงสมัครเลือกตั้งในครั้งนี้ก็แบ่งเป็น2ทีม ซึ่งต่างฝ่ายก็ต่างมีผู้สนับสนุน” สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “ผู้สมัครลงเลือกตั้งเป็นนายกและลูกทีมทั้งสองฝ่ายช่วยกันหาเสียงโดยวิธีการต่างๆ มีการบอกว่าถ้าทีมคนได้เป็นจะนำน้ำประปาเข้าหมู่บ้านไปบางที่ยังบอกกับประชาชนว่าถ้าได้เป็นจะเอาลูกหลานไปทำงานด้วย จึงทำให้ประชาชนชาวบ้านเชื่อและคล้อยตาม ซึ่งเป็นการตัดสินใจบนต่างตอบแทนที่เรามองว่าไม่ใช่การทุจริตที่ใช้เงินซื้อ แต่เป็นการทุจริตโดยการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ชาวบ้าน จึงตอบสนองความต้องการของชาวบ้านซึ่งแต่ละคนต้องการไม่เหมือนกัน ในหมู่บ้านคนหนึ่งอาจต้องการน้ำประปาที่สะอาด แต่อีกคนต้องการได้ถนนที่ดี จึงทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นเพราะความต้องการไม่ลงรอยกัน ตามที่ผู้สมัครทั้ง2ทีมได้ว่าไว้กับชาวบ้าน”

ซึ่งจากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผลกระทบที่เกิดจากปัญหาความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนที่เกิดจากการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็กนั้น ในด้านการเมืองมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ในส่วนของข้อดีนั้นก็จะเป็นการที่มีการหาเสียงกันอย่างคึกคึกรุนแรง จึงทำให้เกิดการกระตุ้นความสนใจของประชาชนให้มาสนใจการเลือกตั้งมากขึ้น สะท้อนให้เห็นได้จากสถิติการมาใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนข้อเสียที่เป็นผลกระทบทางการเมืองของการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็กนั้นก็จะเป็นการเกิดการทุจริตการเลือกตั้งที่มีกระบวนการที่แบบเนียนจนประชาชนชาวบ้านไม่รู้ว่าเป็นกระบวนการทุจริตการตัดสินใจแก่ประชาชน อีกทั้งมีกระบวนการในการเข้ามาของการเมืองในระดับใหญ่ที่เข้ามาหาฐานเสียงในการเลือกตั้งระดับสูงกว่าท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ เกิดกระบวนการซื้อบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้ง จนกลายเป็นเครือข่ายการทุจริตการเลือกตั้งในระดับประเทศ

ด้านเศรษฐกิจ

ข้อดี จากศึกษาวิจัยพบว่า ในช่วงก่อนมีการเลือกตั้งหรือช่วงที่มีการหาเสียงมีการใช้จ่ายในชุมชนที่สูง เพราะว่ามีกระแสเงินหรือมีการจ้างงานเกี่ยวกับการหาเสียงมาก โดยเฉพาะการเลี้ยงสังสรรค์ของทั้ง2ทีม ที่ลงสมัครในการแข่งขันเลือกตั้ง สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “ในช่วงที่มีการหาเสียงเลือกตั้งนายก ร้านค้าต่างๆในตำบลจีเหล็กขายของดีมาก เห็นได้จากทุกเย็นปกติตอนไม่มีการเลือกตั้งหรือหาเสียงเลือกตั้งจะไม่ค่อยมีคนมาซื้อของตามร้านค้ามากเท่าไร แต่เมื่อมีการหาเสียงเลือกตั้งกลับมีชาวบ้านออกมาจับจ่ายซื้อของกันมากกว่าปกติ อีกทั้งยังมีการจับวงคุยกันเป็นกลุ่มเกี่ยวกับการเลือกตั้งอีกต่างหาก บางที่ร้านหนึ่งก็มี2พวกนั่งคุยกันคนละวง บางครั้งมีการต่อว่ากันบ้าง” สอดคล้องกับผู้นำกลุ่มองค์กรชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “ชาวบ้านมักจะแบ่งกลุ่มกันไปซื้อของตามร้านที่เป็นฝ่ายเดียวกันในการสนับสนุนการเลือกตั้งของแต่ละทีม เช่น ถ้าชาวบ้านคนใดสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข1ก็จะมักไปรวมตัวหรือไปซื้อของที่ร้านค้าที่เป็นผู้สนับสนุนหมายเลข1 ส่วนถ้าชาวบ้านเป็นพวกผู้สมัครหมายเลข2ก็มักจะไปซื้อของที่ร้านค้าพวกของหมายเลข2 ต่างฝ่ายต่างจะไม่พยายามที่จะไปซื้อของของฝ่ายตรงข้าม แต่มีบางร้านค้าที่เป็นกลางที่ไม่เลือกฝ่ายไหนก็มักจะมีทั้งสองฝ่ายไปอุดหนุน”

ข้อเสีย จากศึกษาวิจัยพบว่าการแบ่งเป็นหลายชั่ว พอมีการมีงานอะไรของชั่วไหนชั่วอื่นๆ ก็ไม่มาช่วยแล้ว เอามือก็ไม่มาช่วยกันจะ ช่วยเฉพาะชั่วตัวเองกัน ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “งานส่วนรวมก็ไม่ออกมาช่วยเหมือนก่อน ถ้าเป็นคนละฝ่ายอยู่แบบไม่สนใจ มีโลกส่วนตัวของเขา และการจ้างงานก็เหมือนกันจะไม่มีการจ้างคนนอกกลุ่ม ไม่ยอมกระจายงานให้ฝ่ายตรงข้าม แต่ไปจ้างคนข้างนอก คนต่างถิ่นแทน ทำให้คนในหมู่บ้านเดียวกันไม่มีงานทำ ซื่อกับข้าวซื้อของ ก็ไปซื้อข้างนอกไปตลาดนัด ไปโลดส์ ถ้าเจ้าของเป็นคนละฝ่าย จะไม่ซื้อ ไม่เข้าร้าน แต่ถ้าเจ้าของร้านเป็นคนต่างถิ่นมาเปิดร้านแถวหน้าถนน หน้าหมู่บ้าน ก็จะไปซื้อ และ ถ้ามีร้านค้าขายของประเภทเดียวกัน เจ้าของร้านค้าเป็นคนในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลก็เหล็กเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลก็เหล็ก สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียอีกท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “ในช่วงก่อนที่ผ่านมาร้านค้าแห่งหนึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลก็เหล็กจะมาซื้อของและมาใช้บริการตลอดเวลา มีโครงการต่างๆพอมีการเลือกตั้งเจ้าของร้านค้าไปสนับสนุนนายกคนเดิมไม่วางตัวเป็นกลาง พอผลเลือกตั้งออกมานายกคนเดิมแพ้ และได้บุคคลใหม่เข้ามาเป็นผู้บริหารร้านค้านี้โดนหยุดการซื้อของต่างๆ และทางองค์การบริหารส่วนตำบลก็เหล็กจะไปซื้อของตามโครงการต่างๆที่ร้านใหม่ร้านนอกพื้นที่บ้าง ส่วนใหญ่คนได้ประโยชน์จริง ๆ คือคนต่างถิ่นที่มาเปิดร้านค้า และชาวบ้านที่สนับสนุนก็เช่นกันจะไม่ไปไปซื้อของร้านดังกล่าว”

จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผลกระทบที่เกิดจากปัญหาความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนที่เกิดจากการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลก็เหล็กนั้น ในด้านเศรษฐกิจมีทั้งข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ ปัญหาความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรในชุมชน จากการเลือกตั้งท้องถิ่นส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ในช่วงก่อนการเลือกตั้งหรือในช่วงหาเสียงเศรษฐกิจเกิดการขยายตัว เพราะเงินจากการหาเสียงซึ่งมาในรูปแบบต่างๆ ส่วนใหญ่มักจะเป็นงานเลี้ยงระหว่างผู้สมัครกับผู้ที่มาช่วยหาเสียงหรือพวกหัวคะแนนต่างๆ แต่พอเมื่อเลือกตั้งเสร็จ เกิดความขัดแย้งของคนในชุมชนอย่างชัดเจนเกิดแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายทำให้เกิดการไม่ช่วยเหลือกันอย่างเช่นในอดีตทำให้เมื่อมีการจ้างงานต่างๆ มักจะเป็นการจ้างงานเฉพาะหมู่ตนเอง ทำให้กระจายรายได้และแรงงาน ภายในหมู่บ้านหรือในเขตตำบลลดลงและมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูงเพราะทุกขั้นตอนกระบวนการผลิตต้องจ้างแรงงานจากภายนอกหมู่บ้านและชุมชน จนเป็นสาเหตุทำให้เศรษฐกิจในชุมชนแย่ลง

ด้านสังคม

ข้อดี จากศึกษาวิจัยพบว่าผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรในชุมชน จากการเลือกตั้งท้องถิ่นในด้านสังคม ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางกาเมืองของผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีความคล้ายคลึงกัน กลายเป็นพรรคการเมือง เกิดการช่วยเหลือกันระหว่างคนในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นในระดับบุคคลต่อบุคคล หรือระดับบุคคลต่อกลุ่ม ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งใดก็ตามจะมีการรวมตัวของชาวบ้านแบ่งกันเป็นกลุ่มๆ เพื่อสนับสนุนพรรคการเมืองของตนเอง เป็นการเข้ามารวมกลุ่มกันของชาวบ้านในการที่จะทำให้อำเภอหรือพรรคของตนได้เป็นฝ่ายชนะในการเลือกตั้ง และการเลือกตั้งครั้งนี้ก็เหมือนกันถึงแม้จะมีการแบ่งฝ่ายในการสนับสนุนอย่างชัดเจน จนนำไปสู่ความขัดแย้งของชาวบ้าน แต่ว่า ถ้ามองภายในกลุ่มหรือฝ่ายของใครของมันนั้นจะเห็นว่าคนในกลุ่มนั้นรักกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหลายๆเรื่อง”

ข้อเสีย จากศึกษาวิจัยพบว่าผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรในชุมชน จากการเลือกตั้งท้องถิ่นด้านสังคม ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือชุมชนและความสามัคคีในชุมชนลดลง ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “แบ่งพรรคแบ่งพวก ความสัมพันธ์ระบบเครือข่าย ลดลงต่างคนต่างอยู่พอแบ่งเป็นหลายหัว พอมีการมีงานอะไรของหัวไหนหัวอื่น ๆ ก็จะไม่มาช่วยการ เอามือก็ไม่มาช่วยกัน ช่วยเฉพาะหัวของตนเองกัน งานส่วนรวมเช่นงานพัฒนาหมู่บ้านก็ไม่มามีส่วนร่วม จะอยู่แบบไม่สนใจจะมีโลกส่วนตัวของแต่ละคน และการจ้างงานก็เหมือนกันเดี๋ยวนี้อาจจ้างคนนอกกลุ่ม ไม่ยอมกระจายงานให้ฝ่ายตรงข้าม แต่ไปจ้างคนข้างนอก คนต่างถิ่นกัน ทำให้ คนในหมู่บ้านเดียวกันไม่มีงานทำ การซื้อของอุปโภคบริโภค ก็ไปซื้อร้านข้างนอกชุมชนนอกตำบลไปตลาด ไปโลดสหากร้านใดเจ้าของเป็นคนละฝ่าย จะไม่ซื้อ ไม่เข้าร้านนั้นเลย แต่ถ้าเจ้าของร้านเป็นคนต่างถิ่นมาเปิดร้านแถวหน้าถนน หน้าหมู่บ้าน ก็ไปซื้อเขา ทำให้ความสามัคคีในหมู่บ้านลดน้อยลง ต่างคนต่างอยู่ คนในชุมชนมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น งานทำไร่ทำสวนที่ทำกันตลอดปี แต่ก่อนจะช่วยกันเอามือกันตั้งแต่ปลูกไปจนถึงเก็บผลผลิตเป็นเจ้าๆไป เดี๋ยวนี้อย่างคนต่างทำไม่ช่วยกันเอามือ ลงแขกหายไปจากชุมชนหมด อยู่กันเป็นพรรค เป็นพวก เลยทำให้ต้นทุนในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น” เช่นเดียวกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำที่เป็นทางการในชุมชนท่านหนึ่ง ที่กล่าวว่า “มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการพัฒนาหมู่บ้านตำบลโดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน ทางกายภาพเพราะตอนหาเสียงกลุ่มที่ได้รับการเลือกตั้งก็จะทำตามที่เขาเสียงไว้ จึงมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น พัฒนาขึ้นถนนหนทางก็ซ่อมแซม ตรงไหนมีคาก็ติดไฟกิ่งเพิ่ม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการพัฒนาหมู่บ้านตำบลโย

เฉพาะโครงสร้างพื้นฐานทากายภาพของสังคมในชุมชน เพราะเป็นการใช้ผลงานของผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งซึ่งเป็นรูปธรรมที่เห็นชัดเจน”

จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผลกระทบที่เกิดจากปัญหาความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนที่เกิดจากการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็กนั้น ในด้านสังคมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ ในเรื่องของข้อดีก็จะเห็นได้ว่าเมื่อมีการเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็ก เกิดการรวมตัวของกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นเหมือนกันรวมตัวกันเป็นพรรคการเมืองและมีผู้สนับสนุนอย่างชัดเจน มีการช่วยเหลือระหว่างกันของคนในกลุ่มในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการหาเสียง ส่วนข้อเสียนั้นอาจจะมองว่ามีมากกว่าข้อดีก็เพราะว่าเมื่อมีการแบ่งฝ่ายทางการเมืองในการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลจีเหล็กอย่างชัดเจนนั้นทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองขึ้น เพราะเรื่องของการเลือกสนับสนุนซึ่งในที่นี้ทำให้เกิดความขัดแย้งในระดับต่างๆ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดน้อยลง ตั้งแต่ระดับบุคคลต่อบุคคล บุคคลต่อครอบครัว ครอบครัวต่อครอบครัว ไปจนถึงระดับองค์กรต่อองค์กร

ด้านวัฒนธรรม

ข้อดี จากศึกษาวิจัยพบว่าผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรในชุมชน จากการเลือกตั้งท้องถิ่นในด้านวัฒนธรรม จากการเลือกตั้งผู้สมัครและลูกทีมมีการเข้าไปพบปะกับชาวบ้าน มีการเข้าไปถามสารทุกข์ของชาวบ้าน ซึ่งในยามปกติมักจะไม่ค่อยได้เห็นกัน การเขาไปหาเสียงจึงเป็นรูปแบบของการที่เด็กเข้าไปขอคะแนนเสียงจากผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้นำชุมชนท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “ในตอนหาเสียงของสองฝ่ายมักจะเห็นทั้ง2ทีมพาพวกละห้วคะแนนเข้าไปตามบ้านต่างๆ เข้าไปเจอคนเฒ่าคนแก่ก็มักจะไหวถามความเป็นอยู่ ถามสารทุกข์ต่างๆ เป็นภาพที่เห็นบ่อยมากในยามมีการเลือกตั้ง ซึ่งการหาเสียงแบบนี้ก็ถือว่าเป็นสิ่งดีที่ผู้สมัครและลูกทีมได้มีโอกาสเข้าไปหาชาวบ้าน ได้รู้ปัญหาและความต้องการของชาวบ้านโดยตรง”

ข้อเสีย จากศึกษาวิจัยพบว่าผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งของประชาชน กลุ่มองค์กรในชุมชน จากการเลือกตั้งท้องถิ่นในด้านวัฒนธรรมพบว่า วิธีการดำเนินชีวิต ของคนในชุมชนก็เปลี่ยนแปลงไป จะเห็นได้ชัดเจนคือประเพณีงานบุญต่างๆ ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าอาวาสวัดท่านหนึ่ง ที่ได้กล่าวว่า “ในงานศพ สมัยที่ไม่มีมีการเลือกตั้งท้องถิ่นสังฆทานที่ใช้ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ชายจะช่วยเหลือกันสานตะกร้า และผู้สูงอายุที่เป็นผู้หญิงจะช่วยเหลือกันนำไปตองมาเย็บและแต่งดากันเองพูดคุยกันไป แต่มาสมัยนี้ใช้สังฆทานสำเร็จที่เขาทำขายกันผู้สูงก็ไม่ได้มารวมตัวกันทำ

กิจกรรมต่างๆ การจักสาน และการทำบายศรี การเย็บกระทงในชุมชนจึงเริ่มหายไปเพราะไม่มีการส่งเสริมให้ทำส่งริมน้ำให้ใช้ทำ หลูกหลานไม่สามารถสืบทอดได้” เช่นเดียวกับคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าอาวาสวัดอีกท่านหนึ่ง ที่กล่าวว่า “อาหารที่เลี้ยงแขกในงานประเพณีต่างๆ เช่นงานศพ งานบวช งานแต่งงานและงานขึ้นบ้านใหม่แต่ก่อนแม่บ้านจะช่วยกันทำแต่เดี๋ยวนี้ เจ้าภาพจะจ้างร้านค้ามาทำให้โดยคิดค่าใช้จ่ายต่อหัว แล้วแต่เจ้าภาพจะสั่งทำ จึงทำให้ต่างคนต่างอยู่ งานโครงการมันไม่ค่อยไปมาหาสู่กัน แต่ก็พอมีอยู่บ้านสำหรับงานคนอยากจนหรือคนไม่มีญาติ ชาวบ้านที่มีจิตอาสาจะไปช่วยกันแต่ก็ไม่ค่อยมากและ แต่ก่อนเวลามีงานพิธีการทางศาสนา จะมีอาหารพื้นบ้านทำไว้เลี้ยงแขก เช่น แกงฮังเล และผักกาดจ้อ ที่เป็นอาหารพื้นบ้านเป็นอาหารหลักเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยนิยมกันแล้ว มีแต่โต๊ะจีนเป็นหลักจึงทำให้ประเพณีการกินเปลี่ยนไป” สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียอีกท่านหนึ่ง ที่ให้สัมภาษณ์ว่า “การไม่นับถือผู้หลักผู้ใหญ่แล้ว ฝ่ายที่เขาไม่ชอบเขาไม่นับถือเลย รวมทั้ง วิธีการดำเนินชีวิต ของคนในชุมชนก็เปลี่ยนแปลงไป จะเห็นได้ชัดเจนคือ ประเพณีงานศพ สมัยที่ไม่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นสังฆทานที่ใช้ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ชายจะช่วยกันสานตะกร้า และผู้สูงอายุที่เป็นผู้หญิงจะช่วยกันนำไปตอมมาเย็บและแต่งดาकिनเองพูดคุยกันไป แต่มาสมัยนี้ใช้สังฆทานสำเร็จที่เขาทำขายกันผู้สูงก็ไม่ได้มารวมตัวกันทำกิจกรรมต่างๆ”

จากผลการวิจัยสะท้อนเห็นว่า ผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชน จากการเลือกตั้งท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรม คือ ขนบธรรมเนียมการเคารพนับถือผู้อาวุโสลดน้อยลง รวมทั้งทำให้วิถีการดำรงชีวิตเปลี่ยนไปด้านการใช้วัสดุสิ่งของในจัดกิจกรรมประเพณีเปลี่ยนไป เช่นเครื่องสังฆทานที่ใช้ก็ใช้แบบสำเร็จรูปไม่ใช่วัสดุพื้นบ้านจึงทำให้ การจักสานในชุมชนเริ่มหาย หลูกหลานไม่สามารถสืบทอดได้ รวมทั้งทำให้ประเพณีการกินอาหารเปลี่ยนไป

ส่วนที่ 4 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 การศึกษาแนวทางการจัดการความขัดแย้ง ของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น

จากศึกษาวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการความขัดแย้งของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้นำแต่ละหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็กผู้นำท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทจัดการกับความขัดแย้ง โดยใช้กลไกและวิธีการหลายๆวิธีการแตกต่างสภาพปัญหา โดยสามารถนำเสนอเป็นแนวทางวิธีการดังนี้

1. ด้วยวิธีการหลีกเลี่ยง เป็นการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า มิได้ทำให้ความขัดแย้งนั้นหมดไปแต่เป็นเพียงการหลบเลี่ยงจากปัญหาที่ไม่ได้เกิดการแก้ไข วิธีการ คือ ผู้ที่ใช้วิธีการนี้มักจะพยายามให้ตนเองหนีไปจากเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาขัดแย้ง โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับฝ่ายตรงข้ามที่จะนำข้อโต้แย้งเข้ามาหาตนหรือโดยวิธีการเปลี่ยนประเด็นการสนทนา แต่วิธีการหลีกเลี่ยงเป็นการหนีปัญหาผู้ที่ใช้วิธีการหลีกเลี่ยงอาจต้องคอยหาความหวังว่าวันใดวันหนึ่งจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงนิยมใช้สำหรับผู้อ่อนแอไม่มีความสามารถในการเผชิญหน้า แต่อาจจะใช้ได้ดีสำหรับประเด็นปัญหาที่ไม่ค่อยจะสำคัญนัก ข้อดี คือ ทำได้ง่าย แต่ข้อเสีย คือ ปัญหายังคงมีอยู่ ต้องหาความหวัง ดังนั้น วิธีการหลีกเลี่ยงปัญหาจึงสามารถนำมาปรับใช้กับการแก้ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ ได้โดยการชักชวนคนในตำบลที่ยังไม่มีปัญหาความขัดแย้งกันในระดับที่สูงมาก เช่น ในครอบครัว หรือเครือข่าย เป็นต้น ซึ่งการหลีกเลี่ยงในที่นี้ก็ควรใช้โดยการคุยกันเรื่องการเมืองในระหว่างครอบครัว หรือเครือข่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีการเลือกตั้ง หรือการที่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นไม่ว่าในระดับ บุคคลต่อบุคคล บุคคลต่อครอบครัว ครอบครัวต่อครอบครัว หรือกลุ่มองค์กรต่อกลุ่มองค์กรหลีกเลี่ยงที่จะพูดคุยเรื่องการเมืองท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการทำงานร่วมกัน หรือแม้แต่การหลีกเลี่ยงโดยการพบปะกันให้น้อยที่สุด

2. ด้วยวิธีการปรองดองการปรองดอง เป็นวิธีการแก้ปัญหาด้วยการยอมเสียสละความต้องการของตนเอง เพื่อที่จะให้ฝ่ายตรงข้ามบรรลุความต้องการของตน เป็นการสร้างความพึงพอใจให้แก่อีกฝ่าย เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง แต่วิธีนี้มักจะไม่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ยินยอมให้ เพราะตนต้องยอมสละความต้องการและเป้าประสงค์ของตนให้แก่ผู้อื่น ดังนั้น วิธีการปรองดองจึงสามารถนำมาปรับใช้กับการแก้ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ ได้โดยทำให้ทุกคนรู้จักผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ผลประโยชน์ส่วนตนที่จะได้รับจากการแบ่งฝ่าย และการที่ทุกพวกของตนได้รับชัยชนะ เน้นการตระหนักถึงการเสียสละประโยชน์ส่วนตนบางส่วนเพื่อลดความขัดแย้ง เช่น การใช้ทรัพยากรที่มีในตำบล ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรน้ำหรือป่า คนในตำบลต้องแบ่งปันกันใช้อย่างเท่าเทียมและยุติธรรม หรือแม้แต่การจัดระบบประเพณี ทางองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก ก็ต้องจัดระบบประเพณีบนพื้นฐานของความเป็นธรรม และเสมอภาค เพื่อทำให้เกิดความปรองดองขึ้นในชุมชน

3. ด้วยวิธีการประนีประนอม เป็นวิธีที่บุคคลทั้งสองฝ่ายที่มีความขัดแย้งสามารถตกลงกันได้ โดยวิธีพบกันครึ่งทาง ต่างฝ่ายต่างต้องยอมลดความต้องการของตนบางส่วน ดังนั้นวิธีการนั้นจึงเป็นการที่แต่ละฝ่ายต้องเสียสละบางส่วน เพื่อให้ได้ข้อตกลงที่สามารถยุติปัญหาความขัดแย้ง ดังนั้น วิธีการประนีประนอมจึงสามารถนำมาปรับใช้กับการแก้ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบล จีเหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ได้โดยการให้ผู้นำของทั้งสองกลุ่มเข้ามาตกลงกัน ในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ที่เกิดจากความแตกแยกทางด้านความคิดและผลประโยชน์ หรือไม่ก็ต้องหาคนกลางมาเป็นตัวประสานความขัดแย้ง ซึ่งในที่นี่อาจจะจะเป็นผู้นำทางหน่วยราชการอย่างจังหวัด อำเภอ หรือผู้นำทางความคิดอย่างผู้นำทางศาสนา คือ เจ้าอาวาสวัดต่างๆ เข้ามาประชุมหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของชุมชน แต่อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาโดยวิธีการประนีประนอมนั้นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ทุกคน ในตำบลที่เกิดความขัดแย้งกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้นำ หรือตัวชาวบ้านเอง ก็ต้องให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาด้วย จึงจะเกิดผลสำเร็จ

4. ด้วยวิธีการการแข่งขัน เป็นการใช้วิธีเอาแพ้เอาชนะเพื่อให้ตนเองสามารถบรรลุความต้องการ อาจจะต้องใช้อำนาจหรือการแสดงความก้าวร้าวรุนแรง อันอาจจะเกิดมาจากเมื่อมีอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางมิให้บรรลุเป้าหมาย จึงใช้วิธีการที่อาจจะต้องทำลายอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนหวังไว้ ผู้ที่อยู่ในลักษณะของการแข่งขันมักจะแสวงหาข้อได้เปรียบอยู่เสมอและจะคำนึงถึงจุดหมายเฉพาะของตนโดยใช้การบีบบังคับให้มีการยอมรับเพื่ออำนาจที่เหนือกว่าและจะรับรู้เฉพาะจุดดีของตนมองหาจุดบกพร่องของฝ่ายตรงข้าม วิธีการนี้เป็นการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ที่เป็นฝ่ายชนะแต่ในทางตรงกันข้ามผู้ที่เป็นฝ่ายแพ้อาจจะเก็บความคับแค้นใจไว้ในขณะหนึ่ง เพื่อรอเวลาที่หาทางแก้แค้นในที่สุด ดังนั้นการนำวิธีการแข่งขันมาปรับใช้กับการแก้ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลจีเหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ไม่เหมาะสมกับจัดการกับปัญหาของชุมชนในตำบลจีเหล็กมากนัก เพราะประชาชนในตำบลจีเหล็กต้องมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายในชุมชน ซึ่งเป็นการติดต่อสัมพันธ์กันในระยะยาว เป็นการร่วมมือกันในการอยู่ร่วมกันในชุมชน จะแก้ปัญหาโดยการที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจแล้วมาบีบบังคับข่มเหงอีกฝ่ายให้ยอมทำตามอำนาจของตนจึงทำไม่ได้ และถ้าทำเช่นนั้นเมื่ออีกฝ่ายกลับขึ้นมามีอำนาจก็จะเอาคืน จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในระยะยาว และกลายเป็นปัญหาฝังลึกของความขัดแย้งของคนในตำบลจีเหล็กก็เป็นได้

5. ด้วยวิธีการร่วมมือกัน เป็นการทำความตกลงกันในลักษณะของการบรรลุถึงข้อยุติโดยวิธีการ ซึ่งคู่กรณีทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจและยินยอมพร้อมใจรวมทั้งยอมที่จะปฏิบัติตามผลของข้อยุตินั้น วิธีการนี้จำเป็นจะต้องใช้ระยะเวลามากในการจัดการแก้ไขปัญหาแต่ก็เป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อขัดแย้งทุกฝ่ายที่มีสัมพันธภาพในการทำงานอยู่ร่วมกันในระยะยาว ดังนั้นการนำวิธีการร่วมมือกันมาปรับใช้กับการแก้ปัญหาคความขัดแย้งของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นวิธีการโดยทั้งสองฝ่ายที่ขัดแย้งกันทำความตกลงร่วมกันในลักษณะของการบรรลุถึงข้อยุติปัญหาคความขัดแย้งของคนในตำบลจี้เหล็กที่เกิดจากการเลือกตั้ง ซึ่งทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องพึงพอใจและยินยอมพร้อมใจรวมทั้งยอมที่จะปฏิบัติตามผลของข้อยุติที่ตกลงกัน โดยเป้าหมายของข้อตกลงคือ การแก้ปัญหาคความขัดแย้งของประชาชนในตำบลจี้เหล็ก และการประสานผลประโยชน์ของคนในตำบล

จากแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงนำมาประมวลกลายเป็นกระบวนการในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งของประชาชนกลุ่มองค์กรในชุมชนจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้วิธีให้พระเจ้าอาวาสทุกวัดในตำบลจะเป็นคนกลางในการสร้างข้อตกลง หากคิดร่วมกันว่าคนสมควรเป็นแบบไหน มีคุณสมบัติอะไรบ้าง ทำออกมาเป็นข้อๆ เลย แล้วช่วยกันคิดว่าจะส่งใครเป็นตัวแทนลงรับเลือกตั้งบ้าง และมารยาทในการหาเสียงด้วย ควรจะพูดเรื่องอะไรบ้าง เรื่องอะไรไม่ควรพูด และถ้าผิดกติกาจะทำอย่างไรที่ผ่านมามีถูกกติกาว่าใครทำผิดกติกา พระสงฆ์จะดงจินมณฑ์ หรือไม่ทำกิจธุระให้คนนั้น บ้านนั้นเลย โดยเฉพาะงานศพ ถ้าปะเหร่อกิ่งดเหมือนกัน โดยมีประทุมหมู่บ้านทุกเดือน ถ้าช่วงไหนเป็นช่วงจะเลือกตั้งกันในที่ประทุมหมู่บ้าน จะมาช่วยกันว่าจะเอาใครเป็นตัวแทน และ ไม่เฉพาะชาวบ้านที่มาประทุมมาฟังกันนะ พระได้เรียกให้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ที่จะลงสมัครแกนนำสนับสนุนมาพร้อมกันหมดเลยคุยกันทีเดียวหาข้อตกลง ทำเป็นบันทึกข้อตกลงกันเลย สะท้อนให้เห็นว่า พระสงฆ์มีบทบาทเป็นคนกลาง การสร้างความเข้าใจหาข้อตกลงร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ก่อนรับสมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อการป้องกันความขัดแย้งต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นหลังจากเลือกตั้งท้องถิ่น รวมทั้งเป็นคนกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดย ใช้วัฒนธรรมความเชื่อมาเป็นกลวิธี หรืออุบายในการป้องกันและแก้ปัญหาคความขัดแย้งขัดแย้ง เช่น ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งดื่มน้ำสาบาน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งและทีมผู้สนับสนุน ทำข้อตกลงร่วมกัน

2. สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ได้รับคัดเลือกจะสัญญาโดยการพูดกับกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนให้ปรับมุมมอง และให้ยอมรับผลการเลือกตั้งโดยอ้างเหตุผลการให้โอกาสและระยะเวลาการทำงานของผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งและพยายามพูดถึงความสำคัญความสัมพันธ์ในลักษณะความเป็นพี่น้องกันเพื่อคลี่คลายและลดความตึงเครียดลง

3. ใช้ผู้นำท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยผู้อาวุโสของครอบครัว พระสงฆ์ แก้ววัด ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ใช้อำนาจขับเคลื่อน กลไกที่เป็นองค์ประกอบของชุมชน เช่น สมาชิกในชุมชน องค์การชุมชนประกอบด้วย สถาบันครอบครัว และเครือญาติ วัด องค์การชุมชน กฎเกณฑ์ทางสังคมและระเบียบข้อบังคับของชุมชน จัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระดับบุคคลต่อบุคคล สมาชิกภายในครอบครัว ครอบครัวต่อครอบครัว บุคคลต่อกลุ่มองค์กร และกลุ่มองค์กรต่อกลุ่มองค์กร ในพื้นที่บริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก โดย ใช้ผู้นำท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยผู้อาวุโสของครอบครัว พระสงฆ์ แก้ววัด ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ใช้อำนาจขับเคลื่อน กลไกที่เป็นองค์ประกอบของชุมชน เช่น สมาชิกในชุมชน องค์การชุมชนประกอบด้วย สถาบันครอบครัว และเครือญาติ วัด องค์การชุมชน กฎเกณฑ์ทางสังคมและระเบียบข้อบังคับของชุมชน ใช้วิธีการใช้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน โดยใช้อำนาจธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อต่างๆ ให้ปฏิบัติตามมาเป็นตัวสร้างความสัมพันธ์แก้ไข คลี่คลายความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เช่น ประเพณี ทำบุญ สืบชะตาสะเดาะเคราะห์หมู่บ้าน หลังเสร็จพิธีแล้วให้ผู้อาวุโสแต่ละเครือญาติมาทำการมัดมือให้พรกับประชาชนที่ร่วมทำพิธีที่มีอายุน้อยกว่า เป็นวิธีที่ลดความตึงเครียด แบะป้องกันกับความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น

4. การทำการประเมินผลความขัดแย้งของกลุ่มผู้นำในชุมชน โดยผู้นำท้องถิ่นและสมาชิกของชุมชน ร่วมกันว่าปัญหาข้อขัดแย้ง บางกลุ่มสามารถคลี่คลายไปได้ และมีการประเมินผลอย่างเป็นธรรมชาติและสืบเนื่องกันไป เช่น ประเพณีงานเดือนเก้าทุกวัดในตำบลชี้เหล็กจะมีงานบุญแล้วให้ชาวบ้านทุกๆ ห้าครัวเรือนช่วยกันทำอาหารหม้อข้าวหม้อไปถวายวัดกันจะสังเกตได้ว่าการมีส่วนร่วมของแต่ละกลุ่มจะพร้อมเพรียงกันได้แค่ไหนโดยทุกๆ ห้าครัวเรือนผู้นำชุมชนจะจัดให้และมีการประกวด รสชาติและความพร้อมเพรียงด้วย โดยรางวัลที่ได้รับจะเป็นของรางวัลที่ท่านเจ้าอาวาสสนับสนุนให้ เช่น เหรียญ และผ้ายันต์ต่างๆ มอบให้